

פסוק יג. ויצומו שבעת ימים. לכפר על נפשותם, אולי לא נזהרו והתקדשו מספיק בכבודו של המלך הצדיק (וכן הי' מעשה בימינו, אלה שנשאו את עצמות הגר"א להעבירו אל בית הקברות האחר לא הוציאו שנתם).

עוד פירוש (רד"ק), צמו זכר לאותם שבעת ימים שנתן להם נחש העמוני, ונושעו על ידי שאול. נמצא שזה הי' צום לשם כבודו של שאול. אבל לשם כפרה, יתכן שלא הי' צורך, כי עשו מצוה כהוגן, ולא הי' חשש חטא.

נספח בענין מתי מותר לאבד עצמו

אסור לאבד את עצמו לדעת. וגם אסור לגרום למיתת עצמו.

יוצאים מן הכלל

(1) כשאול בן קיש, שבלאו הכי היו הורגים אותו, והיו מתעללים בו בנוסף לכך, ויצא חילול השם, ולמנוע זאת מותר לו להרוג את עצמו (דומה קצת – 93 מקרקא).

אוצר החכמה
13676

(2) כשמשון הגיבור, תמות נפשי עם פלשתים, ועשה הצלה כללית גדולה, וכן עשו 2 האחים מעיר לוד, הקדושים פפוס ולוליאנוס, שהודו בשקר שהם הרגו בת המלך הרומאי, ובזה הצילו ממות את כל העיר שחשדום (ראה תענית יח ע"ב וברש"י שם).

(3) בשלש עבירות יהרג ואל יעבור, ושם חובה למסו"נ.

(4) בשאר עבירות, בשעת גזירה מכוונת להעביר על הדת, יש לקדש השם במסי"נ. אבל בלא גזירה, יעבור ואל יהרג, וכמו שהתירו לאלה שחיילי צבא ניקולאי יחללו שבת כשמכריחים מדין פיקוח נפש.

ופסק הרמב"ם שאסור להחמיר ולהמסר להריגה.

(5) אנשים מפורסמים רשאים להחמיר גם כשאין זה ע"ז, כגון חנניה מו"ע שהצלם הי' אנדרטא, ובכ"ז החמירו כדי לחזק לב ישראל ולקדש השם.

אוצר החכמה
13676

